Ч. 70. Львôвъ, Середа 9 (21) вересня 1881. Рочникъ II.

Выходитъ во Львовѣ що Середы и Суботы (крôмъ рускихъ святъ) о 4-ой годинѣ по полудни. Литер. додатокъ „Библіотека найзнам. повѣстій" выходитъ по 2 печат. аркушѣ кождого 15-го и послѣд. дня кождого мѣсяця.

Редакція, администрація и експедиція пôдъ Ч. 8 улиця Академична.

Всѣ листы, посылки и рекламаціи належитъ пересылати пôдъ адресою: редакціи и администраціи „Дѣла" Ч. 8 улиця Академична.

Рукописи не звертаются тôлько на попереднє застереженье.

Поединчое число стоитъ 10 кр. а. в.

ДѢЛО

Предплата на „Дѣло" стоитъ:
на цѣлый рôкъ . . 8 зр.
на пôвъ року . . 4 зр.
на чверть року . . 2 зр.
съ дод. „Библіотека": на самъ додатокъ:
на цѣлый рôкъ 12 зр. на цѣлый рôкъ зр. 5·
на пôвъ року 6 зр. на пôвъ року зр. 2·50
на чверть року 3 зр. на чверть року зр. 1·25

Предплату належитъ пересылати франко (найлучше почтовымъ переказомъ) до: Администраціи час. „Дѣло".

Оголошення принимаются по цѣнѣ 6 кр. а. в. отъ одной строчки печатной.

Рекламаціи неопечатанѣ вôльнѣ отъ порта.

ОТЪ АДМИНИСТРАЦІИ.

Упрашаемо всѣхъ Вп. Предплатниковъ, котрѣ не успѣли еще выровнати своихъ залеглости, щобы ся якъ найскорше выровнали.

Тымъ само звертаемо увагу, що „Библіотеку найзн. повѣстій" будемъ лише тымъ высылати, котрѣ заплатили предплату.

Новоприступаючимъ Предплатникамъ „Библіотеки" вышлемо початокъ повѣсти „Стефанъ Доверентій".

Реформа народныхъ школъ.

„Non scholae sed vitae".

(*Дальше.*)

III-е пытанье. *Чи зарядъ фондами школьными через рады шк. мѣстцевѣ оказался отповѣднымъ, чи неспособнымъ? — Чи не було бы отповѣдно перенести завѣдоване приходами и розходами мѣстцевого шк. фонду на раду шк. окружну, въ имени которой побиралибы податковѣ уряды грошевѣ приходы и робилибы грошевѣ выдатки? — Рада шк. мѣстцевôй лишилабыся въ тôмъ случаю лише зарядъ школьными будынками, грунтами, движимостями школы и побиране датковъ въ натурѣ, вплываючихъ до мѣстц. шк. фонду.*

Законъ шк. въ 25 червця 1873 (Дн. зак. кр. XXXI. Н. 255)*), признае въ §. 9, 2, радѣ шк. мѣстц. право заряду фондомъ шк. мѣстцевымъ и майномъ закладовымъ школьнымъ. Мѣжь тымъ проектъ дотычный III-ого шк. закона въ §. 28, 6 опредѣляе яко готову отповѣдь на другу часть наведеного повысше пытаня, що рада шк. окр. мае „opiekować się funduszami szk. miejsc.", — а дальше „przechowywać papiery wartościowe, będące własnością tych funduszów", наконець „opiekować się i zarządzać f u n d u s z a m i szkolnymi" и т. д., лишаючи радѣ шк. мѣстцевôй тôлько зарядъ школьными будынками и т. и. и побиранье натуралій для шк. мѣстц. фонду. Тымъ проектомъ высказала анкета польска свой судъ, що зарядъ фондами шк. мѣстцевыми черезъ мѣстц. рады оказався неспособнымъ, неотповѣднымъ и предкладае въ того поводу обмеженье автономичного устрою громадъ и централизацію властій школьныхъ. Признаемо, що многѣ рады шк. мѣстцевѣ не отповѣдаютъ вложенымъ на нихъ обовязкамъ, однакъ проектоване анкетою польскою средство после нашои думки совсѣмъ хибне. Вже офиціальный статистикъ рады шк. кр. начислилъ въ справозданю о stanie szkół lud. на 2642 радъ шк. мѣстц. 1292, отже майже половину дѣятельныхъ. Не знаемо, яке мѣрило служило ему за основу до осуду дѣятельности або недѣятельности радъ мѣстцевыхъ, а вже и зъ сего выходитъ, що народъ нашъ не есть такимъ неударнымъ, щобъ самъ не потрафилъ орудовати своими мѣстцевыми справами. Результатъ *бувбы* ще користнѣйшій, коли бъ до нашихъ тѣлъ автономичныхъ выбирано людій тямущихъ, тверезыхъ и письменныхъ, а не поводовано ся вѣдѣстными читателямъ мотивами, про котрѣ не хочемо згадувати, щобъ не наражуватись на безнастаннѣ конфискаты.

Великою перепоною дѣятельности многихъ радъ шк. мѣстц. есть неперечно, що компетенція ихъ розтягаеся на школы кôлькохъ громадъ. Если зважимо, якъ трудно то нераз такôй радѣ шк. м. зложенôй въ заступниковъ кôлькохъ громадъ зôбратися при станѣ нашихъ дорôгъ въ порѣ весняной, осѣнной и зимовôй або задля иншихъ перепонъ на засѣданье, то не будемо дивоватись, що такѣ рады мало що або ничого не здѣлаютъ для своихъ школъ. Длятого конечно треба установити въ кождôй громадѣ, котра мае школу, раду шк. мѣстцеву, а другу алінею §. 2-го III-го шк. закона усунути, котра звычайно тогды въ практицѣ переводится, если розходится о те, щобъ замѣсть руского священника зôставъ выбраный предсѣдателемъ рады мѣстцевои якій kanonik польскій або кто иншій въ тôмъ родѣ.

Отже потреба розумнои и всестороннои организаціи радъ шк. мѣстцевыхъ, а не обмежения ихъ компетенціи, бо помноженье атрибуцій радъ шк. окр. ще збôльшитъ апаратъ бюрократичный и здѣлае его ще бôльше отяжѣлымъ, якъ теперь. Не подѣляемо однакъ домагания „Шк. Часописи", щобы и учителѣ мали право бути предсѣдателями и заступниками предсѣдателѣвъ мѣстц. радъ школьныхъ. Постанова §. 11, алінеа 2. III-го шк. закона, що „директоры и учителѣ школъ, пôдлягаючѣ радѣ шк. мѣстцевôй, не могутъ ей проводити", есть совсѣмъ логична и справедлива. Рада шк. мѣстцева есть властію школьною въ громадѣ, отже совсѣмъ природно, що ей пôдвладный учитель не може бути предсѣдателемъ сеи власти. Если жь розглянемо справы порученѣ радѣ шк. мѣстцевôй, вычисленѣ въ §. 9 згаданого закона, именно же пôдъ 13—16 (наглядати поведенье учителѣвъ, попирати ихъ въ урядовôмъ дѣланю, годити споры мѣжь учителями а громадами и громадянами, презентувати учителѣвъ), то мусимо признати, що се булобъ совсѣмъ неумѣстнымъ, щобъ учитель яко предсѣдатель рады шк. м. стоявъ на чолѣ власти, котра мае рѣшати часто его власнѣ справы.

(*Дальше буде.*)

*) Для коротности будемъ его звати III. закономъ школьнымъ.

„ПО ПОВОДУ НАБЛИЖАЮЧОГОСЯ загального збору тов. им. Качковского."

Пôдъ такимъ заголовкомъ появилася въ 15 числѣ станиславôвского „Господаря и Промышленника" статія, въ котрôй находится згадка о поданôй мною сего року въ „Дѣлѣ" мысли открыти ремесленнои школы. Авторъ наведенои статіи пише: „Институтъ Ставропигійскій рѣшилъ съ початкомъ року школьного приняти до бурсы кôлькохъ хлопакôвъ и высылати на науку рôжного ремесла до рôжныхъ ремесникôвъ, якѣ во Львовѣ яко лучшѣ уважаются. Означенѣ годины будутъ хлопаки перебувати у майстрôвъ, решту часу останутъ пôдъ проводженьемъ зариду. Хороше рѣшенье, и мы згаджаемся съ нимъ въ повнѣ, хотяй въ основѣ булибысьмо за выводами г. Нагôрного въ Цириха. Въ основѣ, но въ практицѣ въ нашихъ отношеняхъ нѣтъ, далеко нѣтъ. Г. Нагôрнымъ запроектованѣ школы ремесличѣ возможнѣ тамъ, где суть миліоны до розпорядимости, где сила собрати еще миліоны, если першихъ нестане. Русинови галицкому нѣякъ еще устроеньемъ заведеній конкуровати съ устроями свѣтовыми, хиба, если схоче отдатися въ услуги другихъ, затратити свой народный характеръ. Хотячи народный елементъ пôднести, мы мусимо такой отъ азбуки зазначити, мусимо о власныхъ, власнѣсенькихъ силахъ двигатися, мусимо якъ то зерно дрôбоньке войти перше, розвитися поволи, нѣмъ до цвѣту прійде. Кто намъ отъ разу цвѣсти каже, той съ цвѣтомъ неохибну смерть намъ ворожитъ, такъ якъ цвѣтъ той неприродный и т. д."

Я дуже вдячный „Госп. и Пром.", що въ статіи згадавъ такожь и о моихъ выводахъ дотычно ремесленнои школы, хотяй не совсѣмъ прихильно, але бодай що небудь. Суть то першѣ слова, якѣ прійшлося менѣ прочитати въ н а ш ô й журналистицѣ о тôмъ дѣлѣ; петербурска газета „Порядокъ" посвятила въ ч. 192 с. р. моѣй дописи до „Дѣла" досыть обширну статію, — наша же журналистика перейшла надъ тымъ дѣломъ мовчки до порядку дневного. Позаякъ „Господ. и Пром." высказавъ кôлька мыслій, съ котрыми я не совсѣмъ согласенъ, позволю собѣ такожь кôлька словъ высказати а се для того, щобы кто не думавъ, що я годжуся на погляды „Господ. и Пром." и покину свою думку о ремесленнôй школѣ.

Свои погляды на даванье „станцій" хлопцямъ-ремесникамъ я высказавъ досыть ясно въ ч. 41 и попередныхъ „Дѣла", — не буду отже о тôмъ рѣшеню Инст. Ставропигійского говорити дольше, скажу тôлько коротко, що тыми „кôлькома" ремесниками, принятыми въ Инст. Ставр. на „станцію", стану ремесленного не п ô д н е с е м о, хотяйбы было ихъ не кôлька а навѣть кôлькадесять. Кто буде еще лѣтъ 50 жити той переконаеся наочно о правдѣ мого выказу, коли не може его

БЕЗТАЛАННЕ СВАТАНЬЕ.

Образокъ зъ галицкого житя.

V.

(*Дальше.*)

„Гм, гм, Panie Dzieju, небезпечно противъ волоса чесати, але те, те, те, paullatim summa petuntur! Най но помало пôдôтнемо крыла тымъ хлопоманьскимъ крикунамъ, тымъ просвѣтителямъ, тымъ отверезителямъ, тогды й буде можна хочьбы й противъ волоса чесати. А й теперь схочете, можна вамъ помогчи, порадити, можна вамъ дати, чого бажаете. Тôлько треба покрывки. Най се буде, гм, гм, те, те, якъ его, най буде яка змова противъ двора, аграрна агитація, вахлоть, отъ мы, мосьпаненьку, заразъ ихъ выведемо на прохолоду, насыплемо *бобу*, не то ексекуцію дамо, а й до арешту, до криминалу".

„Ба, покрывки давати, ждати, що колись, може... Економія не знае жданки. Заразъ, таки заразъ! Робôтника треба, робôтникъ мусить бути, *безъ* просьбы, за єднымъ словомъ! Хлопы се нашѣ историчнѣ робôтники, ихъ и машины не заступлять. Сеи историчнои звязи не можна розрывати, а мы ей розтили, мы дали волю хлопскôй громадѣ, дали ей выростати въ силу безъ пана, *безъ* дѣдича. Осе чимъ мы прогрѣшились противъ нашои историчнои идеи и теперь йдемо до руины. А нашѣ проводирѣ що? Ще й грають въ ту трубу, панахають наше историчне тѣло, хованоть собѣ нову гайдамаччину! Для хлопôвъ особнѣ привилеѣ векельовѣ, для хлопôвъ банки, для хлопôвъ и право за лихву и ще й устава противъ пяньства! Отъ до чого мы йдемо! Тôлько коло хлопôвъ ходи, ихъ бережи, обезпечай, на нихъ працюй, за нихъ думай, имъ служи! А мы шляхта гинь, пропадай! Отъ чому я кажу, що намъ ничого теперь радуватись та отдаватись марнôй оманѣ. Мы далеко, дуже далеко отбѣгли отъ нашого историчного идеалу народного, мы кинули въ болото нашъ историчный клейнотъ шляхоцкій, ще й самѣ его доптемо и доптати помагаемъ. Що въ насъ буде, якъ хлопъ порозумѣе всѣ тѣ свои права, якъ дôйде до того великого розуму? Кто буде пивъ нашу горѣвку? Чи пôде хлопъ заживатись до двора, якъ банкъ ему буде дававъ не то грошѣ, але й збôже — и ще до того дешевше отъ насъ на малый процентъ и *безъ* отробку за пожичку? Чимъ оплатимо робôтника, якъ не будемо могли давати нашѣ на отробокъ, якъ насъ будуть потягати за лихву? Що намъ въ того, якъ хлопъ буде добре матись? До чого ведуть тѣ школы, тѣ якѣсь читальнѣ для хлопôвъ, тѣ якѣсь товариства для просвѣты народа? Упаде коршма, упаде горальня, пропаде господарство, а вразъ съ горальнею пропаде и наша продукція волôвъ! Руина, чиста руина".

„Браво, браво, пане Альфреде", озвались голосы въ всѣхъ бокôвъ.

„Ахъ, коханый, любый пане Альфреде, якъ зъ нашого серця, якъ зъ самыхъ нашихъ устъ выйнявъ ты тѣ слова. Ахъ, ходи, коханый пане Альфреде, най тебе поцѣлую", промовивъ Гуляйпольскій мало не съ слезами въ очахъ. Єму пригадався его колишнѣй сонъ, онъ ще бôльше розжалився и припавъ на шію Прачиньскому.

Знову наповнились чарки. Почали пити здоровлье Прачиньского. Кôмната ажь тряслася отъ голосныхъ „виватôвъ".

Прачиньскій радувався, що трафивъ своѣй братіи до серця. Онъ набиравъ щораз бôльшого духа.

„А що нашѣ проводирѣ, нашѣ мужѣ стану, нашѣ пресвѣтлѣ екцеленціи?" говоривъ Прачиньскій съ ще бôльшимъ жаромъ. „Се здрадники нашѣ, запроданцѣ, запродаютъ нашъ клейнотъ, нашу справу, нашъ идеалъ, запродуютъ, якъ запродували ихъ батьки и дѣды нашу рѣчь посполиту за часôвъ Станислава Августа нашимъ ворогамъ. Кухарчуки, торговичане, потомки нашихъ отступникôвъ, люде темного роду — ось они накинулися намъ за проводирѣвъ и верховодять! Та якъ верховодять? Отъ вамъ Валевскій фальшуе нашу исторію, величае царицю Катерину, оправдуе, выхвалюе подѣлъ Польщи! Ну, Валевскій, звѣстна рѣчь, нечистого роду. Побôчна дитина Наполеоньского урода. Але отъ вамъ правнукъ гетьманьскій, отъ вамъ самъ цвѣтъ торговичанъ, преславный графъ Станиславъ Тарновскій — що онъ дѣе? Болотомъ обкидае всю шляхту, публично передъ цѣлымъ свѣтомъ ганьбитъ всю шляхту нашу, що она здирае народъ, лупить его зо шкôры, дере зъ него лихву — *порціями!* Публично передъ цѣлымъ свѣтомъ кричитъ, що мы беремо лихву зъ народа, порціи, порціями живимось!"

„Порціи — лихва? А се що?" закричали голосы.

„Порціи — здирство?!"

„Тажь порціи, мосьпане, бували у насъ зъ вѣку-правѣку, не нынѣшна установа."

„Ось бачите, що выгадавъ, щобъ насъ обезславити, насъ передъ свѣтомъ лихварями назвати."

„Онъ самъ брехнею лихву бере, за позволеньемъ, мосьпаненьку", гукнувъ Гуляйпольскій.

„Але жь прошу", обôзвався Пузаковскій до своихъ товаришѣвъ, „тажь порціи и у насъ и у васъ и въ Голопятахъ и въ Шадрôвцѣ и въ Дардана-

еще теперѣшнѣ факта переконати. — Съ поглядовъ п. автора помѣщеной статьи: мовбы то ремесленнѣ школы тамъ только були можливѣ, где с у т ь миліоны, я зовсѣмъ згоджуюся, коли ходитъ о ремесленнѣ школы яко люксусъ: то само собою розумѣеся, що они тамъ можливѣ: можливôсть однако а потреба суть два понятія, котрѣ не дадутся одно другимъ заступити, бо що есть только можливымъ, то еще не есть конечно потрѣбнымъ, а пôднесенье стану ремесленного есть у насъ конечно потрѣбнымъ. Не думайте, п. авторъ, мовбы то ремесленнѣ школы тамъ только були можливѣ, где суть миліоны, — они всюда можливѣ, где суть только потрѣбнѣ, и власне тамъ они потрѣбнѣ где нема миліоновъ, а то для того, щобы прійти до миліоновъ. Извѣстный Кульохъ каже: „Только посредствомъ працѣ матерія набувае вартости. Промыселъ людскій не вытворює богатства примножуваньемъ матеріи нашôй земли, бо скôлькôсть той матеріи есть незмѣрима; задачею промыслу есть вытворенье богатства черезъ наданье ужиточности существуючôй матеріи“. Номножѣть менѣ, п. авторъ, вызобразувати потрѣбне число ткачôвъ въ Галичинѣ, розумѣючихъ свое дѣло, а тогды рôчно останутся 3—4 миліоны зр. у насъ; номножѣть выобразувати добрыхъ столярôвъ та сокарникôвъ, то нашихъ дубôвъ не будутъ за пôдармо вывозити Нѣмцѣ, Швайцарцѣ та Французы, мы ихъ самѣ такъ переробимо, що вартôсть ихъ о двѣста % пôднесеся. Отъ вамъ миліоны! Хотяй я досыть докладно знаю нужду економичну руского народа, то все таки не можу припустити, щобы народъ 18—20 миліоновый не мôгъ на ремесленне дѣло зложити одинъ миліонъ зр. въ продолженю трехъ або четырохъ рокôвъ, отдаючи по 20 кр. на рôкъ отъ особы. На Руси восточнôй теперь пôдъ панованьемъ россійскимъ, патріотизмъ еще крепкій, доказомъ того богато извѣстныхъ менѣ фактôвъ въ минувшихъ лѣтъ и сей фактъ, що по появленю рецензіи въ моеи дописи въ „Порядку“, получивъ я два письма въ Украины, въ котрыхъ находится обѣцяна сума 10.000 карбованцôвъ, якѣ будутъ уплаченѣ на нашу ремесленну школу, якъ только проектъ буде принятый остаточно. Двое людій жертвуютъ на народне дѣло 10 тисячь рублѣвъ, а кто знае, чи не знайдеся у насъ такій бар. Штиглицъ або Строгановъ або другій, котрѣ пожертвуютъ на сю цѣль хоть не миліонъ якъ самъ одинъ бар. Штиглицъ на петербурску ремесленну школу, але бадай пôвъ миліона. Впрочѣмъ знайшлися досыть грубѣ тысячѣ на отбудованье церкви при „Народнôмъ Домѣ“ — знайдутся они и на загальне народне дѣло, треба только до него взятися а не высувати слово „неможливôсть“ напередъ. Все есть можливымъ, треба намъ только людій, якъ Кузмскій и другѣ его товаришѣ були.

П. авторъ каже дальше, що нѣякъ Русинови устроеньемъ заведеній конкуровати съ устроями свѣтовыми и т. д. Съ заведеніями конкуровати никто и не думае, бо заведенье само собою не богато значитъ. Менѣ не ходитъ ани о конкуренцію „заведеній“, ани навѣтъ на теперь о конкуренцію ремесникôвъ съ ремесниками свѣтовыми, менѣ ходитъ только о выобразованье такого стану ремесленного, котрый бувбы въ силахъ заспокоити потребы краю, не вôстаючи тысячу миль по заду ремесникôвъ свѣтовыхъ. Нѣякъ однакожь згодитися менѣ на твердженье автора, мовбы то мы черезъ розвôй стану ремесленного отдамося въ услуги другимъ и затратимо народный характеръ. Власне для того, що мы теперь въ услугахъ другихъ, хочемо, щобы не бути до смерти въ услугахъ, пôднести помочію ремесленныхъ и господарскихъ школъ економичный станъ нашого народа. Въ тôмъ цѣла суть нашихъ думокъ! Рѣчь ясна, що не той слуга, котрый научився хаты, дороги, мосты и т. д. будувати, а той, кто опоясаный шнуромъ стоитъ прим. во Львовѣ на краковскôмъ передмѣстю и жде, поки жидъ пальцемъ не кивне, щобы принѣсъ воды або вытопивъ въ печи. Впрочѣмъ о тôмъ не ма що и розводитися, бо рѣчь ясна якъ сонце, що розвôй ремесленного стану у насъ власне при теперѣшнихъ обстоятельствахъ не отдасть насъ въ услуги другихъ. Що до змѣны характеру народного мушу п. авторови сказати, що, колибъ змѣна яка наступила, то певно не съ шкодою а съ пожиткомъ для народа. Часъ все перемѣняе — нема рады. Посмотрѣмъ только въ исторію жіючихъ теперь народôвъ, а побачимо, що той народъ выше поступивъ въ культурѣ, котрый ишовъ съ духомъ часу. Тамъ Нѣмцѣ були въ часахъ давнѣйшихъ рыцарями: бувъ се духъ того часу; змѣнилися часы: треба було перемѣнити мечь на долото и гибель и выкувати зъ него кôлька шилъ — то Нѣмець въ рыцаря ставъ мирнымъ ремесникомъ, господаремъ, ученымъ и т. д. и не зле на тôмъ выйшовъ. Феодала и его ратникôвъ перше всюда поважали, теперь назвалибъ его розбôйникомъ и ловилибы. И кождый поважае нынѣ нѣмецкій народъ, кто только знае духъ часу, с. е. борбу за существованье. Противоположенымъ примѣромъ являесь тамъ народъ турецкій. Въ часахъ меча и рабунку були Турки пострахомъ для Европы, они здобули собѣ тогды найгарнѣйшу и найплодовитшу часть Европы — але щожь, живучи дальше въ дусѣ того времени, отдавшися только корану и не оглядаючись на поступъ окружаючихъ его народôвъ, дойшли до цѣлковитого упадку и нехибной загубы. Нынѣ Турокъ ставъ безсильною дитиною и мусить отдатися въ руки тыхъ, котрѣ пôшли и идутъ съ духомъ часу. Англійска культура володѣе 200 миліонами Индійцôвъ, хотяй число Англичанъ ледви сема часть числа Индійцôвъ. Китайцѣ мусятъ пропасти мимо ихъ великого числа (звыше 400 миліоновъ) та бачной вытревалости, бо боячись змѣны характера и обычаѣвъ, не допускаютъ нѣякои новости у свой край и не стосуются до потребъ часу; Англія однымъ опіюмъ убія цѣлу китайску націю. Всѣ народы, котрѣ пошли духъ часу, пôдносятся щоразъ выше и выше пôдгортаючи пôдъ себе тіи народы, котрѣ боячись перемѣны характеру, откидаютъ уперто отъ себе все, що цивилизація имъ подае. И нашъ характеръ народный дознавъ въ части змѣны; и наше рыцарске козацтво сталося народомъ хлѣборобнымъ, мирнымъ (може якъ занадто, бо до осмалости майже) и кто не знавбы нашои исторіи козацтва и обмавбы насъ якъ теперь, не повѣривбы, що мы колись турбовали Польщу, Турокôвъ и т. д. Рыцарскѣ часы минули, треба було взятися за чересло, бо такѣ часы настали, ну, и управляемо землю, и за тое никто насъ не проклинае.

Нѣмцѣ, Французы и Англичане не поперестали на хлѣборобствѣ, а взялися также до ремесла и промыслу; тымъ здобули они собѣ высоке становище въ культурѣ теперѣшного часу и грозятъ нерухомымъ народамъ якъ не цѣлковитою загладою, то панованьемъ надъ ними. Русины, окруженѣ народами, двигаючимися напередъ пôсля теперѣшного понятя часу, коли хотятъ жити, мусятъ также вступити въ борбу за существованье, мусятъ тымъ самымъ оружіемъ боронитися, съ якимъ другѣ народы на нихъ выступаютъ, мусятъ позбутися страху, що перемѣнитъ характеръ, бо инакше пропаде не то рускій характеръ але и цѣлый народъ рускій. Що не здôбне до житя, мусить пропасти въ тôмъ мори народôвъ инициативы. Коли справдѣ розвôй ремесла вплыне на змѣну характера нашого, то певно першою жертвою тои змѣны буде наша поволѣнôсть и непорадность, — за котрыми однакъ не ма чого жаловати, нехай собѣ пропадаютъ; за тое здобудемо собѣ другѣ прикметы, котрѣ будутъ насъ держати при чинности и честнôмъ житю. На закôнченье уступу о характерѣ позволю собѣ навести кôлька слôвъ извѣстного Супинского; онъ каже: „Люде зрѣлѣ въ народахъ вже выробленыхъ переходятъ на поле мысли охолодѣлои и глубокои, на поле розваги и суда, шукаютъ наукъ дѣйственныхъ и пожиточныхъ, стаются людьми дѣла, силою житя соспôльного. Часы цивилизаціи початкуючои (часы пѣсень и легендъ) проминули для всѣхъ народôвъ, а горе людямъ, котрѣ уносятся надъ тымъ, що украшае и упріємляе, забуваючи на тое, що ихъ при житю держитъ“.

Що мы только власными силами двигатися можемо, тому я не перечу, бо се найпевнѣйшій чинникъ руху кождого народа; жаданье однакожь помочи въ нашôмъ предприятю отъ министерства чи выдѣлу краевого, не можна уважати жаданьемъ помочи отъ чужои силы, — се власна, власнѣсенька сила, котру мы собѣ выробили нашими податками, и которою мы можемо съ чистою совѣстію послужитися, тымъ больше, що наше заведенье мае цѣль пôднести добробытъ краевый. Достанемо чи не достанемо запомогу отъ министерства та выдѣлу краевого, — то друге пытанье, а попробовати не шкодитъ и зачати отъ азбуки т. е. отъ добрыи школы. Тое що теперь называеся азбукою въ поступѣ, называли 50 лѣтъ тому назадъ пламиньмъ читаньемъ; мы жіемо именно въ часахъ телеграфôвъ и желѣзницъ, и нѣякъ не можемо думати, щобъ открывши ремесленну школу галицка Русь вже почала цвисти, далеко до того. Пôвсотнѣ лѣтъ уплыне, поки покажутся только пучки на деревѣ нашого отродженя, а чимъ познѣйше засадимо тое дерево, тымъ познѣйше прійдеся оглядати тіи зароды цвѣту. Пôднесенье стану ремесленного не есть такъ рѣчь легка, щобы можна такъ скоро и такъ сильного цвѣту сподѣватися, котрый мавбы бути „неприродный“ и „погубный“ для руского народа, якъ се п. авторъ твердитъ. Никто не каже отъ разу цвисти рускому народови, бо знае, що само казанье не поможе; колибъ и мôгъ тое росказати, и першій сказавбы: розвивайся и цвити, дорога Русь, цвѣтомъ повнымъ, чистымъ и безсмертнымъ! Я не боюбыся, що Русь пропаде розцвившися отъ разу, знайшлибыся люде, що не далибъ ей пропасти.

Слимаковымъ ходомъ мы вже доволѣ находилисъ и не далеко зайшли; дальше ходити тымъ ходомъ теперь вже не можна, бо выпередятъ насъ сусѣды а мы останемося на задѣ такъ далеко, що не буде передъ кимъ навѣтъ пожаловатися, що отъ, мовъ, Поляки тиснутъ насъ, Жиды сосутъ и т. п. Доволѣ плачу и жалобъ, — треба дѣла, треба позбути поволѣнôсть и малозначенье силы народнои, пора вже розбратися съ страхомъ, що якъ зробимо крокъ напередъ за другими народами, то утратимо народный характеръ, пора статися народомъ инициативы. Бачте, Нѣмцѣ ѣздятъ вже кораблями по нашôмъ Днѣстрѣ, а кто тому виненъ? Що хлопецъ дяка, вытоваришъ ѣхавши на вакацію говоритъ по польски, чія въ тôмъ вина? Нѣмцѣ, Французы, Поляки и т. д. мають свои миссіи; они не будутъ зважати на нашѣ плачь, они суть народами инициативы и кождый по своему понятю иде на передъ. Одинъ выналѣзъ телефонъ а Поляки спровадили въ той самъ часъ Зъартыкуляцію [illegible] до Львова, кождый по своему, якъ собѣ застелилъ такъ выспишся. Якъ вы думаете, п. авторъ статьи въ 15 чр. „Госп. и Пром.“, где скорше затратится рускій характеръ въ польскихъ чи рускихъ заведенияхъ и чому батьки свои дѣти въ польскѣ заклады посылаютъ? Чому пароходъ „Blücher der Wahlstatt“ а не „Гаманичь“ ѣздитъ по нашôмъ Днѣстрѣ? Чому Schulze а не Черепаха ковалемъ въ селѣ Н.? Чому Пржепржиньскій а не Кропива шие о. П. реверенду, а Шидловскій а не Шило чоботы? Черепахъ, Кравчиньскій та Шилъ стоитъ за тое досыть на краковскôмъ плацу и жде приказу жидовского, а Schulz-а певно ани одного тамъ не знайдеся. Мы твердо стоимо за нашимъ характеромъ, а Schulze або Гершко сорастаютъ зъ того и смѣются зъ насъ въ кулакъ.

Прошу почт. Редакцію „Дѣла“ помѣстити тыхъ кôлька моихъ уватъ. Я маю надѣю, що такъ анкета выбрана товариствомъ „им. Качковского“ якъ и взагалѣ добромыслячѣ Русины галицкѣ розсудятъ здорово способъ пôднесенья ремесленного стану на Руси. Я осмѣлився предложити въ тôмъ дѣлѣ мои уваги на скôлько свѣдомôсть рѣчи менѣ позволяе. Клепли Петре, поки тепле!

Цирихъ 1 вересня 1881.

В. Нагôрный, архитектъ.

————

цѣ — всюда порція. Що жь се? Хиба жь се лихва, якъ запомогшся хлопа на передновку, якъ ему даеться пашнѣ и кажеся потôмъ отробляти, замѣсть брати отъ него процентъ? Що у хлопа праця? Не буде робити, буде на запѣчку лежати. Праця у него не мае нѣякои вартости.“

„А на моихъ добрахъ тожь були порціи, въ дѣда-прадѣда зѣдилисъ“, озвався и панъ въ вибраныхъ добрахъ. „И якъ жемъ сю й господарити безъ порцій. Се жь добродѣйство для люду, що не знае працѣ.“

„И на те все мы мовчимо!“ ще больше роскарявився Брачиньскій. „Мы дамо битись по лицю власными зрадниками! Але я не перенесу на собѣ сего сорому, я — я прилюдно вызву того Станислава на поединокъ! Я якъ Рейтанъ своею грудію заслоню нашу честь, але не кинусь имъ до нôгъ, не буду каятися въ ихъ жерсѣ, але хлюсну имъ въ самѣ очи.“

„И я съ тобою, коханый пане Альфреде“, кричитъ Гулійпольскій, розводячи руки. „И я съ тобою, — ще мои стари руки“...

„И я, и я, и я — и мы, мы всѣ, всѣ разомъ за нашъ гоноръ народовый“, роздалися крики.

(*Далѣе буде.*)

————

Соймъ краевый.

3-те засѣданье сойму отбулося въ пятницю мин. тыждня, д. 16 вер. П. [illegible] Земялковскому соймъ удѣливъ урлопу до конця вересня. — Петицій вплыло на сей разъ 30. Отдано комисіи администраційной 1) петиціи выдѣлôвъ пов. въ Рудкахъ, Равѣ, Калуши, Ланцутѣ, [illegible] Городецкого тов. господарского, жителѣвъ мѣста Комарна и тов. заличкового въ Стар. Соли о пôддержку институція товариствъ заличковыхъ; 2) пет. выдѣлу пов. въ Ланцутѣ о зредукованье числа ярмарокъ; 3) пет. выдѣлу пов. въ Равѣ о змѣну § [illegible] зак. громадского въ справѣ администрации фондомъ убогихъ; 4) пет. мѣста Тернополя щобы тамъ перенесено комнату торговельну зъ Бродôвъ; 5) пет. выдѣлу пов. въ Бурштинѣ въ справѣ грывенъ, плаченыхъ на користь фонду убогихъ; 6) пет. выдѣлу пов. въ Золочевѣ, щобы потяги желѣзнои [illegible] спѣшнѣ задержувалися на Пôдзамчи пôдъ Львовомъ; 7) пет. выдѣлу пов. въ Бережанахъ о знесенье громадъ оплачуючихъ менше якъ 200 зр. податку. — Комисіи дорожной передано петиціи: 1) выдѣлу пов. въ Равѣ о знесенье мытъ дорожныхъ и о субвенцію для товариства будовы желѣзницѣ рава-руско сокальскои; 2) петицію выдѣлу пов. въ Золочевѣ о змѣну закона о доѣздахъ до желѣзницъ. — Комисіи петиційной придѣлено петиціи поодинокихъ лицъ о [illegible] — Комисіи буджетовой передано петиціи: 1) львôвск. тов. муз. „Harmonia“ о пôдвысшенье субвенціи; 2) закладу глухонѣмыхъ во Львовѣ о субвенцію и др.

Цѣкаву петицію достала соймъ Марія Чорнецкая; она проситъ сойму помочь, щобы ей банкъ рустикальный не выкинувъ зъ грунту. Маршалокъ вносилъ, щобы передати ту пет. комисіи петиційнôй. Тогды пос. гр. Круковецкій поставивъ внесенье, щобы тую пет. узналъ соймъ наглячою и отославъ до ком. правничои съ порученьемъ, щобы до 8 днѣвъ здала справу зъ петиціи, бо тая петиція кваліфікуется до подачи въ руки ц. к. прокуратора! Банкъ рустик. одержавъ отъ петентки квитъ на пожичку, а грошій ей не выплативъ; кромѣ того лицитуе ей грунтъ. (Такожь добрый интересъ! [illegible] якими то способами честными орудуе банкъ рустикальный!) Внесенье гр. Круковецкого принято безъ дебаты.

Зъ порядку дневного вступило [illegible]

…выдѣлу кр. о позволенье громадѣ Бѣ… пов. бальсоймъ на розписанье додатку до податкôвъ въ высокости 295%. (значить отъ кождого 1 зр. еще додатку 2 зр. 95 кр.) Пос. Круковецкій противится тому, щобы соймъ позволивъ такъ высокого оподаткованя на будову школы и вносить, щобы громадѣ дати половину потрѣбнои суммы 1371 зр., яко запомогу зъ фондôвъ кр. Пос. о. Ковницкій есть противный внесенію. Круков и думає, що коли громада може такого додатку до под., то видко, що ей есть не ей видамъ. Внесеня Крук-ого не наперто и принято внесенье выдѣлу кр. Дальше ухвалено безъ дебаты позволити на побôръ высшихъ додаткôвъ до подати. слѣдующихъ громадамъ: Манастырь дорожицкій, пов. дрогоб.; Баня, Ясорôвка, Рикшиці, пов. …; Свобода рôвняньска, пов. калуск.; Добромилъ, пов. колом.; Полянка, пов. кос.; Мѣйсце, пов. самб.; Черногородъ, пов. …

Пос. Смолька отчитавъ потôмъ справозданье выд. кр. въ петиціи коминарівъ и внесенье: „Взывается правительство, щобы въ уставѣ промысловôй, надъ котрою теперь радитъ комиссія рады державнои, було постановлено, що належитости за чищенье коминôвъ можутъ бути стяганй въ дорозѣ политичнои екзекуціи." Внесен. принято.

Дальше пос. Баденѣ реферувавъ справы побору мыта и копыткового. Позволено побирати мыта: радѣ пов. въ Старôмъ Мѣстѣ отъ моста на Днѣстрѣ; радѣ пов. въ Мостискахъ отъ моста на рѣцѣ Вишни въ Подгатѣ и на рѣцѣ Соломинцѣ и на дорозѣ Годыньско-Самбôрской. — При уставѣ позволяючôй на копытковое въ Станиславовѣ и Решовѣ высказалась дебата. П. Круковецкій выступивъ въ засады противъ уделюваню копыткового мѣстамъ, бо мѣста и такъ упривилейованй а лихо господарять и лихо удержуютъ дороги. П. Крук. заявивъ, що все буде голосувати противъ всякому копытковому и всякимъ пожичкамъ для мѣстъ. За копытковымъ промовляли пп. дръ Вайгартъ, Товарницкій и гр. Голеєвскій, противъ копыткового нашй пп. о. Ясеницкій, сов. Ковальскій и п. Менцѣньскій. Принято однакожъ 63 гол. противъ 44 внесенье выд. кр. Внесенье о удѣленье копыткового мѣсту Перемышлю на дальшихъ 5 лѣтъ выдѣлъ кр. внѣсъ окремо, бо выдѣлъ повѣт. перем. ôткинувъ тое прошенье. Противъ внесеню выступивъ гр. Круковецкій съ дуже енергичною критикою господарки мѣста Перемышля. „Мѣсто закупило 15 метрôвъ грунту на розширенье улицѣ за 2600 зр. (!) Одинъ радный довгій часъ побиравъ мыто отъ швецѣвъ на торговици по 20 кр. до своеи кешенѣ. При шутрованю улицъ бурмистръ и инжинеры сыпали шутру кôлько хотѣлося, безъ рахунку. Отъ фѣръ дерева везеныхъ на торговицю брано копытковое, хоть устава не каже, а торги не були слуханй, бо бурмистръ адвокатъ дбавъ о свои справы, а не мѣскй. Бурмистрство мѣске въ оплаканôмъ станѣ. Пренумерацію дороговй ухвалила рада м. ажъ тогды, якъ референтъ выдѣлу кр. телеграфично загрозивъ, що выдѣлъ не позволитъ на копытковое. Въ буджетѣ радній ухвалюють всѣ выдатки, а якъ прийде тіи покрыти, радній заберуть капелюхи тай макай до дому. При такôмъ станѣ дѣла булобы провиною голосувати за удѣленьемъ копыткового Перемышлю. Нехай мѣсто поправится". Маршалокъ вôзвавъ бесѣдника до порядку за выразъ „провина", — бо голосованье есть объявомъ переконаня и не може бути провиною. Въ оборонѣ мѣста Перемышля и за внесеньемъ выдѣлу промовляли пп. дръ Вайгартъ и референтъ гр. Баденѣ. При голосованю принято внесенье выдѣлу кр. и Перемышлю дано побôръ копыткового на дальшихъ 5 лѣтъ. — Дальше ухвалено позволити на побôръ мыта: громадѣ и обш. дворскому въ Негôвцяхъ отъ мосту на р. Болоховцѣ; дворови въ Волчищахъ отъ мосту на р. Быстрици; дворови въ Малковѣ отъ мосту на р. Вишни; дворови въ Новôй-тревбли отъ мосту на р. Любачôвцѣ.

---

4 засѣданье отбулось мин. суботы, 17 вересня. Урльопы удѣлено Люди. гр. Волянкому (на 8 дн.), Тышковскому и гр. Тад. Дідушицкому. Надôслано 31 петицій. Комиссіи администраційнôй передано петиціи: 1) выдѣлôвъ пов. Бучача, Ярослава, Самбора, Бережанъ, Надвôрны, Сяника, Пильзна, Бялы, Домбровы, Бжозова и Ропчицъ о зредукованье числа ярмаркôвъ; 2) пет. выд. пов. въ Перемышлянахъ и тов. заличкового въ Бережанахъ о пôддержку институціи тов. заличковыхъ. Рôвножъ передано ком. адм. два предложеня правит.: о реформѣ закона о приналежности и о зміні права пропинаціи во Львовѣ. — Комиссіи петиційнôй передано 13 петицій; важнѣйшй: 1) польской акад. товариства въ Леобенъ и Вѣдни о запомогу; 2) тов. жидôвске для вспомоги бѣдныхъ … о субвенцію; 3) гром. Дрогобычь въ справѣ найму будынку гром. для шинталю; Мих. Кочиньскій о субв. на польске выданье кодексу цивільн. и процедуры судовои и др. — Комиссіи буджетовôй передано: 1) петицію ко. Валер. Калинки, начальника Змартвыхвстанцѣвъ львôвскихъ о **10.000** зр. запомоги на будову интернату для рускихъ дѣтій; 2) пет. оо. Капуцинôвъ о субв. 7000 зр. на реставрацію кляшт. и кост. въ Олесску; 3) сестеръ милосердія въ Краковѣ о запомогу; 4) громады Судовои Вишнѣ о субв. на будову школы.—Комиссіи культуры краєвои передано петиціи: выд. пов. въ Тарнобрегу о реформу уставы о катастрѣ худобы и тов. рыбацкого въ Краковѣ о ухваленье уставы для охороны рыбъ.

Предложенье правит. въ дѣлѣ реформы администраційнои, отослано на внес. п. Черкавского специяльнôй комиссіи зъ 15 членôвъ. Рôвножъ специяльнôй ком. передано справозданье выдѣлу кр. о урядженю зборовыхъ касъ пожичковыхъ для громадъ, тôйже самôй ком. буде отдана также справа утвореня краєвого закладу кредитового.

Опісля ухвалено удѣлити концесія на побиранье мыта перевозового дворамъ въ Жарновѣ, Гончаровичахъ и Новôй-веси, Пôдвихайлю и въ Подлужу. П. Круковецкій знову спротивлялся и выступавъ за знесеньемъ мытъ, на що справоздавець Баденѣ заявивъ, що знесенье мытъ пôднеслобы додатки до под. о 9 кр. на 1 зр.

Засѣданье закончилось выборами комисій. До ком. петиційнои выбрано 25 чл., мѣжь прочими пп Кулачковского и Охримовича; до ком. дороговои 12 чл., зъ рускихъ пословъ о. Корн. Мандычевского; до ком. культуры краєвои 13 чл., ни одного руского посла.

5-те засѣданье сойму отбувасся доперва сегодня. Въ понедѣлокъ не було засѣд. зъ причины торгу збожевого а вчера припало руске свято.

ПЕРЕГЛЯДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

Австрійско-Угорска Монархія.

(*Маневры въ Уграхъ*) скôнчились 16 с. м. Цѣсарь бувъ дуже вдоволеный такъ зъ маневрôвъ регулярного войска, якъ и гонведôвъ. Вдоволенье свое высказавъ въ отручныхъ письмахъ до архикнязѣвъ Альбрехта и Іосифа.

(*Именованье гр. Ришарда Белькреди*) президентомъ трибуналу администраційного выкликало въ кругахъ автономичныхъ велику радôсть а въ кругахъ централистичныхъ велике невдоволенье. Се проявилось и въ печати; „Neue fr. Presse" и „Vorstadt Ztg." зôстали за свое остре выступленье противъ того именованя поконфискованй. А треба знати, що во Вѣдни свобода печати есть незрôвнано бôльша, якъ прим. у насъ во Львовѣ и що колибъ н. пр. наше „Дѣло" охотѣло запускатись въ такй критики чинностій правительства и всякихъ властій, — то не лишь що другій нумеръ, але нумеръ за нумеромъ мусѣлбы бути сконфискованый. Гр. Риш. Белькреди род. 1823 р. Въ р. 1854 бувъ начальникомъ окр. въ Знаимѣ. Отъ 1861 до 1863 бувъ намѣстникомъ Шлезка а въ 1864 губернаторомъ Моравіи; тогожъ р. зôставъ тайнымъ совѣтн. У Чехôвъ оставивъ по собѣ добру память; многй ческй громады удѣлили ему обывательство почестне. Дня 27 липця 1865 зôставъ Белькреди именованый на мѣстце димисіонованого Шмерлинга министромъ дѣлъ заграничныхъ и президентомъ министрôвъ. За часъ его министерства припадає пруска вôйна и ей низерный для Австріи конець. Въ р. 1867 въ сѣчню засуспендувавъ лютову конституцію, и на тôй пôдставѣ розписано выборы до соймôвъ. Однакожъ еще передъ зôбраньемъ соймôвъ дня 7 лютого, Белькреди дôставъ на власне жаданье димисію. Отъ того часу живъ яко приватный чоловѣкъ ажъ доси. Централистична печать докоряє правительству, що оно именовало президентомъ трибун. администр. чоловѣка, котрый бувъ виновникомъ прускои вôйны. Автономичнй же газеты стають въ оборонѣ гр. Белькреди и кажуть, що условія до вôйны вже передъ нимъ существовали, за Шмерлинга и Рехберга; черезъ нещасливу выправу до Шлезвигъ-Гольштайнъ, черезъ Франкфуртскій конгресъ въ августѣ 1863 р. и т. д. Бисмаркъ далеко еще передъ тымъ порозумѣвся вже съ Наполеономъ III въ Біаррицѣ и съ Италією. Впрочѣмъ треба знати, о що иде централистамъ: они злостятся за тое, що така важна посада дôсталась не чоловѣкови зъ ихъ партіи. Звѣстно, що окрôмъ министерствъ суть въ Австріи еще 4 центральнй институціи: найвысшій трибуналъ судейскій, трибуналъ державный, найвысшій трибуналъ рахунковый и трибуналъ судейско-администраційный. Президентами первшихъ 3 институцій суть: Ант. Шмерлингъ, дръ Унгеръ и кн. Адольфъ Авершпергъ,— самй ярй централисты и они хотѣлибы еще и четвертымъ президентомъ мати централиста. Не велика отже для нихъ сталася кривда, що на сей разъ зôставъ именованый автономистъ. Цѣсарь покликавъ гр. Белькреди, якъ кажуть, на препорученье министра справедл. дра Пражака и самого гр. Таффе.

(*Партія вѣрноконституційна*) перемѣнилась теперь въ партію нѣмецко-національну. Розумѣєсь, що тутъ не ишло тôлько о перемѣну назвы, але и о тѣснѣйшу консолидацію партій въ лонѣ вѣрноконституційныхъ; звѣстно, що въ нѣй були гдеякй фракціи, н. пр. фракція, котрои органомъ есть „Deutsche Zeitung". Теперь вся лѣвиця злилась въ одно тѣло, крѣпке и солидарне. Назву „нѣмецко-національна" партія прибрала собѣ длятого, що теперь Нѣмцямъ, по ихъ думцѣ, иде вже о оборону „нѣмецкости", нѣмецкои національности. Розумѣєсь, що консолидація нѣмецкои лѣвицѣ не дуже пріятне вражѣнье выкликала въ печати автономистичнôй и клерикальнôй. Кождый бачить, що правительство гр. Таффе теперь буде мати сильнѣйшу и солидарнѣйшу опозицію, якъ се було доси.

(*Нѣмецке товариство правникôвъ для обороны политичныхъ и народныхъ правъ*). Рôвночасно съ заименованьемъ гр. Ришарда Белькреди президентомъ трибуналу администраційного, Нѣмцѣ-централисты завязують товариство правникôвъ-адвокатôвъ, котре мае задачу боронити нарушеныхъ черезъ теперѣшне правительство правъ политичныхъ и конституційныхъ свободъ такъ поодинокого чоловѣка якъ и цѣлыхъ товариствъ, институцій, громадъ, и т. д. До того товариства зголосилось и зголошуєсь много знаменитыхъ нѣмецкихъ правникôвъ зъ всякихъ провинцій — кожда провинція мае своихъ адвокатôвъ, котрй готовй безплатно пôднятись боронити всякого нарушеного политичного и конституційного права. „Neue fr. Presse" (ч. 6.126) такъ мотивує конечну потребу такого правничого товариства: „Границѣ, середъ котрыхъ еще дозволено корыстатись конституційными правами, стають щоразъ вузшй, а коли не буде сотворене ніяке противдѣланье, — то незабаромъ конституційнй свободы будуть рôвнатися сухôй лупинѣ, въ котрôй житье конституційне заумерло. Печать сама не може вже повнити тои задачи обороны нарушеныхъ правъ, бо теперѣшный станъ печати въ Австріи дуже незавидный, — печать, що мае задачу въ конституційнôй державѣ боронити правъ обывателѣвъ, теперь сама потребує обороны, помимо запорученого єи основными законами державными свободы. Длятого то товариство правникôвъ есть теперь дуже на часѣ; оно буде неустрашимо ставати въ оборонѣ покривдженыхъ и всякои кривды ему порученои буде доходити отъ найнизшои до найвысшои инстанціи. Оно мѣжь иншимъ буде боронити свободы печати и свободы всякихъ выборôвъ". Мѣжь приступившими до того товариства бачимъ имена знаменитыхъ юристôвъ-пословъ: дра Пфзфера и дра Менгера (професорôвъ унив. въ Вѣдни), дра Рульфа (проф. унив. въ Празѣ), дра Томащука въ Черновцяхъ и др. Въ спискѣ не бачимъ однакъ ни одного юриста зъ Галичины.

(*Ческій университетъ.*) Якъ звѣстно, правительство було обѣцяло Чехамъ, що ихъ университетъ въ Празѣ буде отвореный съ початкомъ сего року школьного, вправдѣ не повный университетъ, але на разѣ бодай два выдѣлы: правничій и философичный. Рôвножъ звѣстно, що законъ о открытю ческого университету, хотяй ухваленый палатою пословъ, не ухваленый еще въ палатѣ панôвъ и не одержавъ еще санкціи цѣсарскои, — значить отворенье его вже съ симъ рокомъ шк. булобъ провизоричне, хочь правительство о тôмъ увѣрене, що палата панôвъ законъ ухваленый палатою пословъ пріиме. Однакожъ речинець отвореня университету (1 жовтня) вже близькій, а правительство ничого еще въ тôмъ дѣлѣ не приспособило. Ческй газеты выступили отже съ острымъ запытаньемъ: „Где есть обѣцяна намъ Carolo-Ferdinandea?" Правительство отповѣло, що оно занято теперь скомплетованьемъ силъ професорскихъ и набутьемъ потрѣбныхъ льокалѣвъ для университету. Онъ не буде вправдѣ отвореный 1 жовтня, але правительство старається, щобы се наступило якъ найскорше. При тôмъ взывае правительство ческихъ студентôвъ, щобы поки не дôстануть своего унив. захованались съ тактомъ и умѣренностію въ нѣмецкôмъ.

(*Справа Гечель-Лендль.*) Неразъ дрôбный случай станеся дуже великимъ въ своихъ наслѣдствахъ. Таке саме и съ угорскою справою Гечель-Лендль. Капитанъ Лендль сидѣвъ собѣ съ своимъ лайтнантомъ Гечелемъ въ ресторація. Капитанъ пытає лейтнанта, чи бнъ казавбы стрѣляти на Угрôвъ въ случаю вôйны противъ угорскои конституціи. Лейтнантъ отповѣвъ, що нѣ. Капитанъ потягнувъ лейтнанта передъ судъ военный, — той оправдавъ лейтнанта. Тогды официрскій судъ гоноровый засудивъ его на деградацію. Въ газетахъ угорскихъ выбухла вôйна; „Якъ се, пытають они, то Венгеръ заприсягши фанѣ есть звôльненый отъ вѣрности и обороны своеи краєвои конституціи?" Дѣло розтрялось черезъ выступленье вѣденьскои „Wehr-Zeitung", котра потвердила тое запытанье. Гечлеви студенты и женщины выправили овацію; студенты навѣть выслали телеграму до цѣсаря въ Мискольць, щобы взявъ въ оборону угорску конституцію. Але на тôмъ не конець. Скрайна лѣвиця парлям. угорс. (партія Верговая) певно выступить съ интерпеляціями въ дѣлѣ Гечеля и поставить далеко-сягаючй внесеня, котрй будуть мати на цѣли знаціонализовати армію.

ЗАГРАНИЦЯ.

Россія Министерство вôйны задумало зредуковати армію зъ 940.000 на 848.000 людій. Редукція буде переведена въ протягу 4 лѣтъ черезъ меншій побôръ рекрутôвъ щорôчно о 23.000 людій. Причиною редукціи армія есть конечна ощадность въ финансахъ. За 4 лѣта ощадить казна около $6^1/_2$ миліона рублѣвъ.

Нѣмеччина. Повномочникъ прускій Шлецеръ мавъ 14 с. м. авдієнцію у папы и заразъ выѣхавъ до Берлина. Передъ тымъ мавъ Шлецеръ конференцію съ секретаремъ стану кард. Якобини и имовѣрно переговоры межи правительствомъ прускимъ а Ватиканомъ закôнчено задоволяючо обѣ стороны. Коли справдѣ такъ сталося, то въ соймѣ прускôмъ, котрый збересь въ падолистѣ, будуть внесенй два проекты законнй: одинъ, щобъ установити пруского посла при куріи римскôй, а другій, щобъ перевести ревизію маєвыхъ законôвъ. Посломъ зôставбы безперечно самъ Шлецеръ.

Цѣсарь Вильгельмъ посѣтивъ Шлезвигъ-Гольштайнъ и Гановеръ всюда витаный дуже торжественно.

Франція. Президентъ министрôвъ Ферри мавъ бесѣду въ Сен-Діе передъ своими выборцями. Зъ тои бесѣды показуєсь, що межи Ферримъ а Гамбетою панує згода и всякй вѣсти о непорозумѣню межи ними були безосновнй. Органъ Гамбеты „Republ. fr." дає пôзнати, що Гамбета готовъ приняти президентуру министерства.

Въ пôвнôчнôй Африцѣ армія французскôй починаесь вести лучше. Колюмна ген. Сабатіе сточила щасливу битву съ повстанцями въ окрестности Загуаны. Рôвножъ добрй вѣдомости надходять зъ Сузы, Мегадія и Монастиру. Зъ Марсейліи и Тулону отплынуло доси до Африки 60.000 вояковъ и 8.175 коній.

Италія. Вѣсть о зъѣздѣ кор. Гумберта съ цѣс. австрійскимъ и нѣмецкимъ вже затихла. Въ першихъ дняхъ жовтня мають зъѣхатись въ Римѣ всѣ италійскй амбасадоры при дворахъ заграничныхъ на конференцію съ министромъ дѣлъ заграничныхъ, щобы нарадитись надъ политикою Италіи.

Греція. Порта передала вже Греціи 5 секцій теріторіи, а мае отдати еще одну въ найблизшôмъ часѣ. Войско греческе обсадило вже доси отданй секціи. Король намѣрае отбути небавомъ подорожь въ новонабутыхъ провинціяхъ.

Румунія. Зъ Россіи вывандровало дуже много жидôвъ до Румуніи. Понеже однакожъ въ Румуніи есть богато своихъ убогихъ жидôвъ, то жидôвскій комитетъ въ Лондонѣ задумавъ вынайти для жидôвъ емигрантôвъ зъ Россіи нову отчину. Первѣстно мавъ комитетъ на оцѣ Палестину, пôзнѣйше однакожъ покинувъ той планъ, а выбравъ на отчину жидамъ Пôвнôчну Америку, где данобы имъ землю, щобы занялись хлѣборобствомъ. Такъ отже мають бути переселенй до Америки не лишь жиды утѣкшй зъ Россіи, але й убогй жиды румуньскй; румуньскихъ жидôвъ зголосилось вже до емиграціи 500 родинъ. Правительство румуньске дає 500 франкôвъ кождôй родинѣ на подорожь и безплатне перевезенье черезъ океанъ.

НОВИНКИ.

— Въ справѣ конфискаты 64 ч-а „Дѣла" одержали мы слѣдующе письмо:

Ч. 15.392.

Въ имени Его В. Цѣсаря!

Ц. к. судъ краєвый въ справахъ карныхъ во Львовѣ рѣшивъ на пôдставѣ §§. 489 и 493 пост. карн. и §. 37 зак. прас., що основа артикулôвъ умѣщеныхъ въ ч-лѣ 64 часописи „Дѣло" зъ дня 19 (31) серпня 1881 пôдъ написомъ: „Реформа народныхъ школъ" отъ словъ: „Однакъ нашй культуртрегеры" до словъ: „прислужитись своему народови" и отъ словъ: „Тутъ знову повторимо" до словъ: „не доведе до цѣли" — и пôдъ написомъ: „Дописъ зъ Дрогобыча" въ уступѣ отъ словъ: „Дуже то сумно", до словъ: „мѣшатися до такихъ рѣчей" — мѣстить въ собѣ знамена выступку зъ §§. 300 и 302 з. к., що протое зарядженя черезъ ц. к. прокураторію державну конфи-

ската того числа часописи „Дѣло" есть у-справедливлена, дальше розпросторенье инкриминованыхъ уступôвъ есть взборонене, и що забраный накладъ мае бути знищеный.

Заразомъ рѣшивъ ц. к. судъ краевый, що основа артикулу умѣщеного въ тôйже часописи пôдъ написомъ: „Реформа народныхъ школъ" въ уступѣ ôтъ слôвъ: „политичного експерименту" не мѣстить знамени выступку зъ §. 300 з. к. О тôмъ рѣшеню завѣдомлено редакцію часописи „Дѣло" съ тымъ додаткомъ, що послѣдне рѣшенье зъ поводу зажаленя черезъ ц. к. прокураторію державну зголошеного не есть еще правосильне.

Во Львовѣ, дня 5 вересня 1881.

Ledl.

— **Сов. „Народного Дому"**, якъ довѣдуємося, не прихилився до прошеня руского театру о позволенье давати представленя въ великôй сали „Нар. Дому". За причину подавъ тое, що рускій театръ салю знищить. Але не нищить салѣ театръ маріонетокъ Гольдена, котрый пôвтора мѣсяця пускае фаерверки въ сали „Народного Дому"!

— **Рускій послы** выбрали дня 2 (14) с. м. на предсѣдателя своего клюбу сов. Ковальского, на мѣстопредсѣдателя о. Ясеницкого, а на секретаря сов. Рожанковского.

— **Соймовыхъ послôвъ** гостивъ у себе маршалокъ дръ Зыбликевичъ дня 6 (18) с. м. дуже щедро. Гостина тая, на котрôй были и рускій послы, протягнулася ôтъ 8 год. вечеромъ до 11 передъ пôвночію. Было зôбраныхъ надъ 100 особъ.

— **Зъ Самбора** Дисциплинарна комисія зъ рады школьнои прïѣздивша недавно на комисію до Самбора мала розслѣдити новый поступокъ дирек. Баревича, а именно сей, що дир. Баревичъ не хотѣвъ приняти до 8-ои классы гимн. тыхъ ученикôвъ, котрй были свѣдками, якъ ихъ товаришъ Л. поповнивъ звѣстный учинокъ.

— **Зъ Рудокъ** пишутъ намъ: Не лише земля белзка, але и повѣтъ рудецкій зачисляеся до землѣ польскои, до центра „ojczyzny". Въ школахъ у насъ накидують всюды языкъ польскій, а въ рудецкôй 4 клясовôй школѣ помимо приказу инспектора п. Габрителя не учать совсѣмъ руского языка, бо предсѣдатель мѣстцевои рады школьнои не каже учити по руски. Рускій дѣти якъ ходили, такъ и ходять на религію латиньску. Вправдѣ въ мѣстци нема руского священика, але требабы постаратись, щобы прïѣздивъ на религію рускій священикъ зъ поблизкого села, до котрого парафіи Рудки належать.

— **Судова розправа противъ руского священика.** Минувшои суботы закôнчилася дводневна розправа головна передъ судомъ присяжныхъ въ справѣ о. Александра Лаврецкого, гр. к. пароха въ Добрачинѣ, обжалованого о тое, що будьто бы ôнъ безчестивъ зъ проповѣдницѣ тамошнего вôйта Павла Левицкого, называючи его „дурнымъ молодымъ чортомъ" и т. и. и закидаючи ему злодѣйство и продажнôсть, дальше будьтобы ôнъ выступавъ противъ сокальского старосты, называючи его „старымъ чортомъ, люциперомъ" и т. и., якъ и взагалѣ противъ Поляковъ и панôвъ за выборы (о. Л. прирôвнувавъ агитаторôвъ съ намалёваными на образѣ церковнôвъ чортиками), а въ кôнци, що будьтобы о. Л. называвъ кожду руску женщину, що носить шкаплиръ, „дурною бабою зô значкомъ на шіи". Цѣлый токъ розправы показавъ ясно, що о. Лаврецкого тôлько злоба и интрига людска и пôдла денунцiяція звѣстныхъ ворогôвъ завела передъ трибуналъ карный. О. Лаврецкого узнали присяжнй невиннымъ, а прокураторъ не внёсъ супротивленя.

— **Въ Станиславовѣ** въ паровôмъ млынѣ п. С. Фреййда, пострадавъ житье машинистъ Урбанъ, упавши пôдъ колесо пôдчасъ вкручованя шрубъ. Понеже при паровôй машинѣ не было для безпеченьства житя жадныхъ потрѣбныхъ средствъ осторожности, проте потягнено п. Фреййда до ôтвѣчальности. Въ львôвскôмъ судѣ карнôмъ ôтбулася сими днями въ тôй справѣ розправа, на котрôй засуджено обжалованого на 14 днѣвъ вязницѣ, на мѣсячну платню вдовѣ по Урб. по 14 зр., доки не выйде другій разъ за-мужъ, а тремъ дѣтямъ по 2 зр., ажъ до 18-ого року житя. Обжалованый подавъ рекурсъ, а зъ другои стороны зробивъ тое само оборонитель пошкодованыхъ, котрый домагаеся 240 зр. на елементарне выхованье дѣтій и по 78 зр. 50 кр. для нихъ мѣсячно.

— **Жителѣ Рудокъ** жалуются, що на ихъ почтѣ нема рускихъ друкортôвъ, помимо що мѣстцевй Русины жадають того. Всѣ рецеписы выдаются въ польскихъ бланкетахъ, а то для того, що почмайстрова п. Я. Н. не умѣе по руски ани читати ани писати. Зъ тои причины и рускій газеты не точно доходять до рукъ предплатникôвъ. Чей дирекція почтъ, котра стараеся залагодити кожде справедливе жаданье, зарадить и тутъ злому.

— **Зъ причины одного случаю смерти на ôспу** въ львôвской школѣ женьской имени Маріи Магдалены, закрыто тую школу на часъ трехъ тыжднѣвъ.

— **Зъ Миклашева** пишутъ намъ: Приходникъ нашъ о. Адальбертъ Глиньскій выѣхавъ до Милатына на ôтпустъ, залишивши свои обовязки душпастырскй, бо майже цѣлый тыждень его не було, а въ тôмъ власне часѣ припадало торжество Успенія Пр. Бог. и недѣля. Кромѣ того были въ неприсутности о. Г. три родины и люде мусѣли съ немовлятами удаватися до сусѣдныхъ селъ, щобы ихъ въ чужôй церкви окрестити. Въ тôмъ певно не лежить ревнôсть душпастырска, если кто занедбуе повѣреній его опѣцѣ овечки, а иде тамъ, где безъ него и такъ обôйдутся!

— **Зъ пôдъ Стрыя** пишутъ намъ: Кореспондентъ зъ пôдъ Монастирискъ до „Gaz. Narodow-ои" зъ дня 15 с. м. дуже озлобився тымъ, що ѣдучи по надъ ставъ въ Богородчанахъ довелося ему почути замѣсть такъ повнои духа австрійского патріотизму пѣснѣ „Boże coś Polskę" „Верховино, свѣтку ты нашъ", ôтспѣвану громкими и звучными голосами. Бѣдоляха заплакався такъ содержаня сеи пѣснѣ, що заразъ принявъ на себе не дуже завидну ролю денунціятора, бо поспискувавъ имена спѣвакôвъ и подавъ ихъ газетою до публичнои вѣдомости съ просьбою покорною до высокихъ властій, щобы тыхъ спѣвакôвъ бунтôвникôвъ, що осмѣлились спѣти „niezgodę i nienawiść między ludem" покарала коли не тюрмою, то выдаленьемъ изъ семинаріи (были тамъ и питомцѣ) и школы. Кто замѣсть „miłości i zgody" сѣе „nienawiść", то нехай на илюстрацію сего послужить слѣдуючій фактъ, якій лучився сими днями въ Стрыю, мѣстѣ „wichrzycielami podminowanym", але впрочѣмъ досыть спокôйнôмъ. Минувшого вôвтôрка загостивъ до Стрыя повертаючи зъ похоронôвъ брата кс. Гуминьскій зъ Яблонова. Умученый подорожію та мабудь голодомъ поступивъ у торговлю п. Лехицкого и Костеркевича до покою гостинного, а побачивши тамъ кружокъ людій, присѣвъ до нихъ, та ни зъ сего ни зъ того вылѣзъ на коня великои политики дневникôвъ польскихъ, що отъ въ Коломыйщинѣ бѣда: „moskalofilstwo, Mociumdzieju, bierze w przerażający sposób górę — chłop, pop, nauczyciel, wszystko nim zarażone!... — Zachciewa się im już, aby język ruski miał równe obywatelstwo z polskim! Cóż to za śliczny ten ruski język: dać świni klusek w gębę — ta będzie paplała po rusku!" Не знаю якъ довго бубы кольондзъ говоривъ на сей тематъ, колибъ не бувъ змушеный опустити чимъ скорше сей льокаль, выкликавши гнѣвъ правый одного зъ членôвъ кружка. Моглибысьмо подати не одинъ еще выпадокъ, якій лучився сегодня честному (?) Kulturträger-ови, слибысьмо хотѣли вступити въ слѣды кореспондентôвъ стрыйскихъ до „Dzien. pol." Промовчуємо, шануючи одѣжь, котра вбирала ее лице. Коментарѣвъ до сего факту не подаю, самй они насуваются. Одну увагу однакожъ собѣ позволю: а то, що кс. Змартвыхвстанцѣ, котрй такъ радикально берутся за дѣло зреформованя нашего священства въ дусѣ „miłości i zgody braterskiej" скорше бы дôйшли до цѣли, колибы розпостерли свои опѣкунчй крыла надъ своею таки молодежію, и въ серця еи вщѣплювали духа толеранціи и пошанованя другои народности.

— **Дирекція почтъ** прислала намъ до умѣщеня слѣдуюче обвѣщенье: Для остереженя звертаеся увагу П. Т. Публичности, що передача почтова пробъ съ плынами, товщемъ и барвниками до Нѣмеччины, Англіи и пôвнôчнои Америки не есть дозволена, и що такй пересылки въ случаю спостереженя черезъ граничнй уряды почтовй будуть ôтосланй назадъ на мѣстце наданя.

— **Зъ Побережа**. Заходомъ нашего пароха о. И. Кумановского ôтбулася у насъ дня 12 л. вересня о. р. осьма зъ ряду торжественна рôчница въ память отверезеня нашои громады, на котру прибуло 12 священикôвъ. Въ имени цѣлои громады складаемъ всѣмъ явившимся Всеч. отцамъ духовнымъ, а въ особенности Всеч. о. Мардировичеви за выголошенье при тôй случайности прехорошого слова, прилюдну сердечну подяку.

Микита Калинъ, вôйтъ. *Гринь Коральникъ*, старшій братъ.

— **О „Антольогіи Рускôй"**, выданôй тов. „Дружный Лихварь" „Одесскій Вѣстникъ" въ ч. 195 зъ дня 3 (15) с. м. высказуеся похвально и поручае тое видавництво своимъ читателямъ.

— **Въ Чернихôвцяхъ** коло Збаража арештувавъ тернопôльскій судъ управителя дôбръ и двохъ лѣкарѣвъ зъ Збаража. Причина увязненя лежить въ тôмъ, що згаданый управитель такъ побивъ одну дѣвчину тамошнего господаря, що вскорѣ умерла; увязненй лѣкарѣ робили оглядины лѣкарскй на тѣлѣ умершои и выдали фальшиве свѣдоцтво. Пишуть, що подôбнй случаѣ побитя селянъ являются дуже часто зô стороны офиціялистôвъ властителя дôбръ въ Товстôмъ и Чернихôвцяхъ.

— **Въ Кремѣнци** надъ Стыромъ (на Волыни) выбухнула сими днями холера. Зъ тои причины позамыкано всѣ заклады наукови, а на границѣ поставлено кордонъ войсковый, именно коло Радзивилова, Хотима, Милятина, и въ напрямѣ Вишнôвця, Колодна, Москалѣвки и Козлякъ.

— **Николай Костомаровъ**, выѣхавъ зъ Петербурга на зъѣздъ археольогичный въ Тифлисѣ а по дорозѣ вступивъ на одну добу до Харкова. Якъ говорять, нашъ ученый землякъ трудится теперь надъ монографією „Мазепа", о чѣмъ мы вже давнѣйше згадували.

— **Розбоѣ на Уграхъ** появляются досыть часто. Сими днями въ селѣ Марищель пôдъ Колошваромъ напало на тамошного вôйта 70 розбишакôвъ, а побивши тяжко людій, зрабували надъ 20.000 зр.

— **Пожары.** Въ Козловѣ въ пов. бережаньскôмъ згорѣвъ млынъ двôрскій; убезпечена страта 8.000 зр. — Въ Буцневѣ въ пов. перемыскôмъ згорѣли парохіяльнй будынки, а именно 2 стодолы, стайня и шпихлѣръ зô збôжемъ, при чѣмъ згинуло 41 штукъ рогатои худобы и 6 коній. Страта 4.000 зр; лише будынки были убезпеченй. Огонь выбухнувъ черезъ пôдпаленье; злочинця увязнено. — Въ Маріямполи въ пов. станиславôвскôмъ погорѣло совсѣмъ 5 господарѣвъ. Страта до 3.000 зр; лише будынки одного господаря были убезпеченй. — Въ Буковинѣ въ пов. товмацкôмъ згорѣли 2 двôрскй коршмы; страта 1.600 зр. — Въ Шилахъ въ пов. збаражскôмъ згорѣли два будынки господарскй вразъ съ збôжемъ. Огонь выбухнувъ черезъ неосторожнôсть дѣтій. Въ Рудкахъ згорѣла реальнôсть одного мѣщанина. Страта убезпечена не велика. Стражъ пожарна списалась при тôмъ лихо.

— **Злочинець Гитô**, котрый стрѣлявъ до през. Гарфильда, збожеволѣвъ по части ôтъ тои хвилѣ, якъ стрѣлявъ до него пôдофицеръ Масонъ. Зъ страху качаеся Гитô по цѣлыхъ днихъ по земли, кричить и молится безнастанно.

— (**Дрôбнй вѣсти.**) Є. В. Цѣсарь удѣливъ громадѣ Борщѣвъ 100 зр. запомоги на кошты будовы школы. — Дирекція доменъ и лѣсôвъ опровадилась вже зъ Болехова до Львова, именно до дому, где бувъ помѣщеный выдѣлъ краевый. — Послѣднй числа „Пролому" и „Вѣча" сконфисковала прокураторія. — Позавчера упавъ зъ дому при ул. Пôдвалье во Львовѣ лякерникъ Симпель и въ пôвъ годины умеръ. — Въ Пôдволочискахъ здрухотала желѣзниця ноги одному послугачеви, котрый еще того самого дня умеръ. — Въ Краковѣ увязнила полиція В. Ковнацкого, касієра мѣского зъ Пйотркова въ Конгресôвцѣ, котрый здефраудувавъ тамъ 15.000 рублѣвъ. — На ôтбудованье ческого театру зôбрано до дня 5 (17) с. м. 851.147 зр. — въ Москвѣ буде ôтворена на другій рôкъ всесвѣтна выстава и тревати буде ôтъ 16 мая до 15 вересня. — Начальника повѣту, въ котрôмъ лежить резиденція царска Ливадія, увязнено за пропаганду нигилистичну. — Коло мѣста Триполя въ губ. Кієвскôй ôткрыто богатй поклады сѣрки. — Въ Берлинѣ прійшло сими днями до бôйки межи поступовцями а антисемитами, увязнено кôлька особъ. — Въ мѣстѣ Витебску въ Россіи згорѣло около 150 домôвъ. — Пôдъ Ялтою надъ моремъ горѣвъ лѣсъ черезъ 2 дни; такъ само на границѣ турецкôй ôтъ схôднои стороны Румелія згорѣла въ 4 днихъ велика часть лѣсôвъ. — Нова мода выдумала дивный родъ парасольокъ для женщинъ, именно — для охороны ôтъ мѣсячного свѣтла.

Вѣсти епархіяльнй.

Зъ АЕпархіи Львôвскои.

До испыту конкурсового завôзванй на вересень с. р.: оо. Н. Теминцкій, З. Сѣменовичъ, Е. Кушикъ и Т. Огоновскій.

Отъ испыту конкурсового увольненй: оо. І. Нарольскôй зъ Пустомытъ и Р. Крижановскій зъ Ходачкова.

Въ пропозицію на приходъ Тысьменица поставленй: оо. 1) А. Струтыньскій зъ Ямницѣ, 2) Макаревичъ зъ Сваричева, 3) І. Абрысовскій зъ Петликовець, дальше А. Слюсарчикъ зъ Серета, И. Пачовскій зъ Наваріи, О. Устыяновичъ зъ Головецка и В. Фаціевичъ зъ Фраги.

ГОСПОДАРСТВО и ТОРГОВЛЯ.

— **Львôвскій межинародный торгъ збôжа.** Въ понедѣлокъ ôткрыто въ сали ратушевôй третій зъ ряду межинародный торгъ на збôже и иншй плоды землѣ въ присутности намѣстника гр. Потоцкого. Першого дня зголосилось на торгъ 263 участникôвъ, такъ краєвыхъ якъ и чужосторонныхъ. Тыхъ послѣднихъ прибуло найбôльше зъ Вѣдня, Праги, Дрезна, Магдебурга, Нориибергіи, Вроцлава, Жмеринки, и т. д. Надъ 40 продуцентôвъ выставили пробы ржаного збôжа. По ôтповѣдныхъ беседахъ ôткрыто торгъ. Въ першихъ хвилях ставили продуценты высокй цѣны, тому и не богато було продажій. До полудня продано: 500 корцѣвъ жита по 8·8 зр. loco Задвôрье; 10.000 горцѣвъ спирытусу по 90 кр. съ ôтставою на жовтень и липень зъ Крѣстинополя; 2.006 гр. спирытусу съ ôтставою въ жовтни, 3.000 гор. спир. съ ôтставою въ листопадѣ, 3.000 гор. спир. съ ôтставою въ грудни за 95½ кр. зъ Дмитрова, стація Ожидôвъ, дальше 6.000 литрôвъ спирит. по 28¼ кр. съ ôтставою сей-часъ зъ Уннова пôдъ Жураномъ, 1000 ведеръ спир. по 15 зр. 80 кр. зъ стаціи въ Зборовѣ съ ôтставою до 20 жовтня; 100 мѣшкôвъ гороху по 10 зр. зъ желѣзницѣ въ Коломыи; 300 мѣшк. пшеницѣ по 11·90 зр. зъ стаціи въ Красномъ съ ôтставою въ жовтню и падолистѣ; 800 мѣшк. пшеницѣ съ ôтставою въ вересни и жовтни зъ Черновець по 11·20 зр.; 500 мѣшк. пшеницѣ зъ Пôдволочискъ по 11·40 кр. безъ мѣшкôвъ до Шемницъ, 300 мѣшк. пшеницѣ зъ Пôдволочискъ по 11·10 зр. безъ мѣшкôвъ съ ôтставою до Дрезна; 1.000 мѣшк. жита зъ стаціи въ Станиславовѣ по 8 зр.; 400 мѣшк. рѣпаку по 13·20 зр. съ ôтставою сей-часъ зъ Тарнова до Вѣдня; 200 мѣшкôвъ ржѣю зъ стаціи въ Городку по 10·75 зр. съ ôтставою въ грудни.

Послѣднй вѣдомости политичнй.

— **Презид. Гарфильдъ** умеръ дня 7 (19) с. м. въ Лонгбранчъ. День впередъ бувъ такъ ослабленый, що лѣкарѣ впустили въ его жилы кровь волову, ôтъ чого ему трохи полегшало. Опять показалося розкладъ крови ôтъ зачаженя раны, по чѣмъ наступила сильна дрожь, и президентъ сконавъ на рукахъ лѣкарѣвъ.

Змѣна льокалю.

Знана ôтъ давна въ найлучшихъ товарôвъ и выробу фирма

Г. ИВАХОВА

перенесеною зôстала въ

Рынокъ ч. 40.

МАЙСТЕРЪ ШЕВСКІЙ

Ф. ВИШНИЦКІЙ

во Львовѣ, улиця краковска ч. 9 (коло реставраціи Людвика)

выконуе всяку роботу по взорахъ парискимъ тано, хорошо и тревало.

Накладомъ редакціи „Дѣла" выйшли:

„СВЯТЫЙ ВЕЧЕРЪ",

повѣсть знаменитого англійского писателя К. Диккенса. Цѣна 30 кр., съ пересылкою 35 кр.

„ВЪ ОБОРОНѢ ЧЕСТИ",

повѣсть Г. Раймунда въ трехъ частяхъ. Цѣна 2 зр. 50 кр., съ пересылкою 2 зр. 70 кр. (Повѣсть тая стоитъ въ оригиналѣ нѣмецкôмъ 5 зр. 40 кр.)

Дôстати можна въ администраціи „Дѣла" або въ книгарни Ставропигійскôй. (18—?)

Polutionen, Impotenz, Schwächezustände

werden bei alten und jungen Männern dauernd unter Garantie geheilt durch die weltberühmten

Oberstabsarzt Dr. Müller'schen

Miraculo-Präparate,

welche dem erschlafften Körper die Kraft der Jugend zurückgeben.

Depositeur: Karl Kreikenbaum, Braunschweig.

Diese unschätzbaren Kraft- und Stoffmittel haben sich in ganz kurzer Zeit einen **Weltruf** erworben, sie werden von den hervorragendsten medizinischen Autoritäten jetzt angewandt und auch warm empfohlen. — Eine ausführliche wissenschaftliche Abhandlung hierüber gegen Einsendung von 40 kr. in Briefmarken discret und franco.

Приходъ першои класы съ 160 моргами поля найлучшои землѣ есть до замѣны за приходъ въ иншôй будь епархіи.

Адреса: **І. Б.**, почта Кингаиныи

Выдають: **Мих. Коссакъ и Вол. Барвѣньскій.** — За редакцію ôтповѣдае: **Володим. Подляшецкій.** Зъ друкарнѣ Тов. им. Шевченка, пôдъ зар. К. Беднарского.